

• Ο έλεγχος των δημοσίων δαπανών στα πρώτα χρόνια της Ανεξαρτησίας

Το Ελεγκτικό Συνέδριο συστήθηκε με το βασιλικό διάταγμα της 27^{ης} Σεπτεμβρίου/9^{ης} Οκτωβρίου 1833, στο Ναύπλιο. Στην ουσία όμως το Ελεγκτικό Συνέδριο του 1833, αποτελούσε μετασχηματισμό και μεταρρύθμιση, περισσότερο συστηματική εκείνου που εγκρίθηκε και εκδόθηκε από την Δ' Εθνική Συνέλευση του Άργους, με το υπ' αριθ. Γ' Ψήφισμα της 26^{ης} Ιουλίου 1829, όταν πρώτος Κυβερνήτης του Ελληνικού Κράτους ήταν ο Ιωάννης Καποδίστριας.

Το 6^ο άρθρο αυτού του Ψηφίσματος όριζε ότι κατά το έτος αυτό, το 1829, δεν θα επέφερε ουσιαστικές μεταβολές «εις τους υπάρχοντες κανονισμούς του κράτους» - λόγω της εμπόλεμης ακόμη κατάστασης - «αλλά θέλει σπεύσει, χωρίς αναβολήν, εις την αναθεώρησιν των ιδίων εκείνων κανονισμών, δια να εισαγάγει εις αυτούς, όλας τας τροπολογίας, αι οποίαι ήθελον νομισθή συντελεστικάι. 1. (...)3. Του να διοργανώση τον τρόπον της εισπράξεως οικονομικώτερον, δια το εθνικόν Ταμείον, και ευκολώτερον δια τους πολίτας»¹.

Έτσι, με το Γ' Ψήφισμα της Δ' Εθνικής Συνελεύσεως «Περί διορισμού της Γερουσίας και του Υπουργικού Συστήματος» συστήθηκε για πρώτη φορά αντάξια των φιλόδοξων σχεδίων του Κυβερνήτη, υπηρεσία ελέγχου των δημοσίων χρημάτων το «Λογιστικόν και Ελεγκτικόν Συμβούλιον». Το Συμβούλιο αυτό αποτελείτο από τρία μέλη τα οποία διόριζε η Κυβέρνηση. Ήταν Σώμα ανεξάρτητο, υπαγόμενο απ' ευθείας στον Αρχηγό του Κράτους.

Η Δ' Εθνική Συνέλευση του Άργους ενέκρινε επίσης το μέχρι τότε ισχύον οικονομικό σύστημα, «εκθέσεως και ευθύνης των οικονομικών λογαριασμών» και απεφάσισε να αναθέσει σε ειδική Επιτροπή την αναθεώρηση «όλων των λογαριασμών», οι οποίοι είχαν τεθεί στην κρίση και στον έλεγχο της Εθνικής Συνελεύσεως. Τον έλεγχο αυτόν θα τον έκαναν ειδικές επιτροπές, τις οποίες θα διόριζε η Κυβέρνηση, «της οποίας η απόφασις, θέλει είσθαι ανέκκλητος»².

Το «Λογιστικόν και Ελεγκτικόν Συμβούλιον» που ψηφίσθηκε από την Δ' Ελληνική Συνέλευση του Άργους του 1829, δεν αποτελούσε το πρώτο, από την επανάσταση του 1821 και την σύσταση του ελληνικού Κράτους. Είχαν προηγηθεί τα σχετικά ψηφίσματα, της «εν Νέα Επιδαύρω, της 17 Ιανουαρίου του 1822 Εθνικής Συνελεύσεως», καθώς και της Γ' Εθνικής Συνελεύσεως της Τροιζήνας του 1827.

Το «Λογιστικόν και Ελεγκτικόν Συμβούλιον», με το άρθρο Α' του Ψηφίσματος της Δ' Εθνικής Συνελεύσεως, του Άργους, αριθ. Γ', της 26 Ιουλίου 1829, ανέλαβε τον αναδρομικό έλεγχο, σε δεύτερο βαθμό, των δημοσίων λογαριασμών, από την 6 Ιανουαρίου 1828, δηλαδή αμέσως, μετά την άφιξη του πρώτου Κυβερνήτη του ελληνικού Κράτους του Ι. Καποδίστρια, μέχρι της 30^{ης} Σεπτεμβρίου του 1829, καθώς και τον τακτικό έλεγχο, σε δεύτερο βαθμό των δημοσίων εσόδων και της διαχειρίσεώς τους από την 1^η Οκτωβρίου του 1829 και εφεξής³.

Το «Λογιστικόν και Ελεγκτικόν Συμβούλιον», εξουσιοδοτήθηκε επίσης να προτείνει στην Κυβέρνηση, συγκεκριμένες βελτιώσεις, που θα προέκυπταν, με την πάροδο του χρόνου, από την πείρα της οικονομικής διαχειρίσεως όλων των κλάδων της Δημόσιας Διοικήσεως, «όσας η πείρα αποδείξει χρησίμους και καταλλήλους, καθ' όλους τους κλάδους της δημοσίας Οικονομίας».

Συγκεκριμένες και ειδικές οδηγίες έδινε ο Κυβερνήτης, με ιδιαίτερο έγγραφό του, «Προς το Ελεγκτικόν Συμβούλιον»⁴ δηλαδή προς τα τρία μέλη της Επιτροπής του, που τα διώρισε ο Κυβερνήτης, από την Αίγινα στις 13 Σεπτεμβρίου του 1829, μετά την ολοκλήρωση των εργασιών της Δ' Εθνικής Συνελεύσεως, στο Άργος: «Πίστεως

---

¹ Γενική Εφημερίς της Ελλάδος, αριθ. φ. 53, 31 Ιουλίου 1829, σ. 215-216.

² Το Γ' Ψήφισμα της Δ' Εθνικής Συνελεύσεως, «καταχωρηθέν εις τον Κώδικα των Ψηφισμάτων και επικυρωθέν, να διευθυνθή προς την Κυβέρνησιν, δια να δημοσιευθή δια των τύπων και να ενεργηθή. Εν Άργει, την 26^{ην} Ιουλίου 1829. Ο Πρόεδρος Γ. Σισίνης», Γενική Εφημερίς, ό.π., σ 216.

³ Ελένη Ε. Κούκου «Ιστορική Αναδρομή της Ιδρύσεως του Ελεγκτικού Συνεδρίου από την Εθνική Συνέλευση της Επιδαύρου το 1822», Τιμητικός Τόμος για τα 170 χρόνια του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σ. 412.

⁴ Το κείμενο αυτού του εγγράφου του Κυβερνήτη, υπ' αριθμόν 14446, της 13 Σεπτεμβρίου του 1829, βλ. Γενικά Αρχεία του Κράτους, Γ.Α.Κ. Γενική Γραμματεία, φ. 219. Και Ιωάννου Καποδίστρια, Επιστολαί, τ. Γ', εν Αθήναις 1842, σ. 228-229.

μεγίστης απόδειξιν, καρπούσθε, κύριοι, καλούμενοι, από ημάς, εις εκπλήρωσιν των δοξάντων εις το Έθνος και εις τους αντιπροσώπους αυτού, κατά το Α' άρθρον, του τρίτου ψηφίσματος, της 26ης Ιουλίου 1829», τους έγγραφε στην αρχή, απονέμοντάς τους έπαινο.

Ακολούθως ερχόταν στην διατύπωση του κύριου σκοπού αυτού του εγγράφου του, προς την Τριμελή Επιτροπή του Ελεγκτικού Συμβουλίου: Του Γεωργίου Σπανιολάκη, του Κυριάκου Τασσίκα και του Χριστόδουλου Γ. Οικονομίδη: «Δεν αγνοείτε ότι ο έλεγχος, δεν συνίσταται μόνον εις την εξέτασιν των λογαριασμών και των καταστίχων και των αποδεικτικών, των εις αυτούς αναφερομένων, αλλά και εις την διερεύνησιν, της αληθείας των πραγμάτων. Κανείς εκ των υπαλλήλων, οι οποίοι διέταξαν ή ετέλεσαν δαπάνας, δια λογαριασμόν της πολιτείας, ημπορεί να απαλλαγή της ευθύνης, εάν το Ελεγκτικόν Συμβούλιον δεν λάβει αποδείξεις, ότι τα εις τας πληρωμάς διατεθέντα χρήματα, εδαπανήθησαν, χωρίς καταχρήσεις και σφετερισμούς. Προκειμένου λοιπόν να εκπληρώσετε το δυσχερές και αξιόλογον τούτο έργον αυτής της υπηρεσίας, σας χορηγούμε την εξουσίαν, την διαλαμβανομένην εις το άρθρον 28 του Ψηφίσματος και από την σήμερα σας επιβραβεύομεν, με όσας βοήθειας ζητήσετε από την Κυβέρνησιν, αφίνοντες εις υμάς Κύριοι, το πολιτεύεσθαι και κατά τας προσδοκίας της Εθνικής Συνελεύσεως και κατά τας ιδικάς μου ελπίδας».

Το «Ελεγκτικόν Συμβούλιον» του 1829, εγκαταστάθηκε αρχικά στο Κυβερνείο της Αίγινας και τον Δεκέμβριο του 1829, όταν έγινε από τον Κυβερνήτη η μεταφορά της έδρας της ελληνικής Κυβέρνησης στην επίσημη πρώτη πρωτεύουσα του ελληνικού Κράτους, σύμφωνα, με την απόφαση της Γ' Εθνικής Συνελεύσεως της Τροιζήνας του 1827, στο Ναύπλιο, σε κτίριο που σώζεται μέχρι σήμερα, μαζί με την «επί της Οικονομίας Επιτροπήν»⁵.

---

⁵ Ελένη Ε. Κούκου, ό.π., σ. 414.